

Nedžma

Putanja čula

Intimna pripoved

Prevela
Biljana Kukoleča

Laguna

Naslov originala

Nedjma

LA TRAVERSEE DES SENS

Copyright © Editions Plon, 2009

Published by arrangement with Literary Agency "Agence
de l'Est"

Translation Copyright © 2009 za srpsko izdanje, LAGUNA

PUTANJA ČULA

PRELUDIJUM PRE PRELUDIJUMA

U ovome životu jednima je dato da nauče lepo ponašanje, a drugima da uzdižu duh i veru. Ja nemah tu privilegiju da dobijem jednu ili drugu vrstu obrazovanja, već samo znanje o uživanju, koje mi je bog dodelio, a da pri tom nisam naučila ni da čitam ni da pišem. Ostaje mi, dakle, da učinim još poneko dobro delo pre nego što umrem: da posvetim neku mladu devojku u tajne ljubavi. I to, naravno, u najvećoj tajnosti. Ova zemlja je odavno donela odluku da svojim žiteljima zabrani seks i da se zaogrne velom lažne vrline. Ako utvrde ko sam, svakako će me obesiti.

Psuedonim: Zubida Ait Lemsan

PRELUDIJUM

Zovu me Zubida. „Nije to nikakvo ime“, šaputao je Ali grickajući mi dojke, „to je program seksualnog obrazovanja! Zubida zvuči kao nešto što podseća na dobar puter i vruć seks. Topi se na usnama kao šećer. Obrati pažnju na samoglasnike! Hajde da te spelujemo! ZU-BI-DA! U tvom imenu ima nečega što će i dobrog vernika oterati u pakao; *zob* se odnosi na seks, a i *bide* se odnosi na to isto, samo na jeziku nevernika; *zad* se u arapskom odnosi na dobre stvari, a i reč *bida*, svih mi svetinja, baš kao i *zid*. Hajde, da ponovimo to! Neka bog oprostí onima koji su te tako nazvali!“

Zabavlja me Ali kada tako govori. On priča kao što i vodi ljubav: sjajan je u opsadama, a pri tom se kikoće. Ne mari što mu je na raspolaganju samo moje ime za sve kombinacije. Na raspolaganju mu je, doduše, i moj život. A ja sanjam da pišem o svom životu, barem o onome što sam radila u Zebibu. No, nažalost, ja sam samo Zubida. Ja sam stručnjak za seks, ali ne poznajem stvari duha. Ja sam pesnikinja želje, koja bi htela da bude gospodarica reči.

Stoga sam odlučila da uzmem obrazovanog ljubavnika nakon celog niza nepismenih dragana. Ali je učitelj sa zlobnim očima i nervoznom zadnjicom, čovek snažnog karaktera i burnog života, istovremeno odvažan i uzdržan. Dva puta nedeljno se uglavi među moja bedra, ali to niko ne zna, a njegovi glupani od učenika i ne sanjaju da njegove tečne reči koje slušaju preko dana, potiču sa usana koje se svake noći obilno napajaju na mojoj fontani.

Tog puta sam ga baš spopala, pošto sam ga prethodno puštala da se izvlači:

„Zlo je u selo došlo preko mene. Ja sam posejala kaos po selu, neka mi bog oprost!“

„Buncaš, mačkice“, samo je kazao, čvrsto me držeći za bokove.

„Prekasno je, kvar je već u voću.“

„Hoćeš da kažeš da je 'crv već u voću.'“

„Pa, ako ti tako kažeš...“

„A šta si, zapravo, tačno uradila...?“, mrmljao je protiv svoje volje nastojeći da se ne rastroj zbog tog razgovora.

„Uradila sam ono što treba učiniti da device postanu besramne.“

„Kakva si ti kučka! Zaslužuješ da te sredim!“

Obgrlio me je oko struka da bi me malo pridigao, i da bi me bolje uzeo. Vreli mač mu je već bio u mojoj peći, moja mačkica ga je žudno gutala, sa žaljenjem puštala da se izvuče, da bi zatim još dublje uronio u to gostoljubivo gnezdo. Osećala sam se kao da lebdim između zemlje i neba, a život je ulazio i izlazio iz mene, i činilo mi se da će i moja duša izleteti kroz taj otvor.

Nisam želela da svršim tako brzo, pa nastavih da ga zamažavam.

„Ispričaću ti!“

„Nemoj sada!“

„Onda kasnije, ali ću ti svakako ispričati!“

„Slažem se.“

„I to uz dva uslova. Prvi je da ne odaš ništa od toga što ćeš čuti, jer će me stanovnici Zebiba rastrgnuti kao besni psi.“

„A koji je drugi uslov?“

„Da napišeš to što ti ispričam.“

„Pa, imam ja i drugog posla, osim da pišem tvoje ispo-vesti...“

„Da vodiš ljubav sa mnom, znam to.“

„To je mnogo prijatnije.“

„Tačno tako.“

Uspravila sam se a on se izmakao.

„Ne, vrati se! Uzmi me opet!“

Zgrabio me je za ramena i uneo svoje koplje u moje predvorje.

„Zašto uopšte želiš da ta priča bude napisana? Zar nisi dovoljno učena i bez škole?“

„Zato što stvaramo po drugi put kada o tome pišemo.“

„To su ženska mudrovanja.“

„Čula sam i da rediguješ rukopise, u učenom stilu.“

„Šta ti to znači?“

„To znači da ih pretačeš u drugačiji jezik, različit od prostog narodnog govora. Ja to shvatam i divim ti se.“

„Želiš da ti natopim duh, kao i telo?“

„Pa, nisi uzalud učitelj.“

„A šta će biti nagrada?“

„Moja mačkica na kraju svakog poglavlja.“

„Ne bojiš se da ću rastrubiti unaokolo tvoju priču?“

„Ne, držaću te ucenom zbog seksa. Nećeš smeti javno da priznaš da si pogazio Alahov zakon upustivši se u seksualne odnose s jednom ženom bez blagoslova imama. To je tebi

važnije nego drugima, dragi moj učitelju, koji iščitavaš verske reči iz pisanog teksta!

Osetih kako se njegov polni organ opušta i začuh istu rečenicu koju je izgovarao moj pokojni muž: *Posle sebe ću ostaviti neslogu među muškarcima i ženama.*

„Pa dobro, to je i on kazao!“

Prasnuo je u smeh. Tada sam započela svoju priču.

Uvek kada sam vodila ljubav sa Sadekom, pljuvačka mu je prskala kao iz paklenog izvora i obilno pljuštala na sve strane, poput prljave vode iz kanalizacije, slivala se ka svim udubljenjima, pravila mehuriće i natapala mu bradu, baš kao i reči koje je stalno ponavljao dok ih najzad ne naučih napamet. Te reči su mi potresale glavu iznutra, poput snažnih udaraca. Uklapale su se u ritam lupkanja korbača koji je držao u desnoj ruci, nikada u levoj, jer bi to bio *haram**: „Prorok je kazao: *Posle sebe ću ostaviti neslogu među muškarcima i ženama*, i nije pogrešio!“ To je uvek bila ta ista rečenica. Mislite, verovatno, da je to u meni začelo neko neprijateljsko osećanje prema njemu, jer nikada nisam čitala prorokove reči ni Kuran. Uz prvi samoglasnik izbacio bi mehurić pljuvačke, a ja sam bila spremna da to čujem. „Kunem ti se Prorokom da ni ti nećeš umaći od toga“, zaklinjao se. Ja sam štitila lice i glavu, a ostatak tela – grudi, leđa, ruke, zadnjicu, sve sam to izlagala njegovoj mržnji i preziru. Ipak sam nastojala da ga razumem. Želela sam da uposlím um, dok mi je on cedio krv iz tela. U svojoj maloj, izolovanoj

* Nelagodno. [Prim. aut.]

ženskoj glavi tragah za razlozima zbog kojih sam zaslužila te reči i udarce korbačem.

Sadek mi je uvek stavljao do znanja da ne vredim ništa. To su činili i moj otac i braća. Zašto je onda Prorok, bog ga blagoslovio, uopšte naglašavao da su žene poput trna u stopalu i uzrok svih nevolja, i da bi bez njih zajednica vernika bila čista baš kao kosa bez vašiju? One su stvarale zbrku i pretvarale život u predvorje pakla, bile su gore od kuge i rata!

Batrgala sam se tražeći odgovor i pri tome zaboravljala zbog čega me muž udara. Mislila sam: Bez Evinih kćeri svet bi bio drugačiji, a muškarci bi se u njemu dosađivali. Ta nesloga je neka vrsta začina, nit za upređanje, razlog za borbu. Možda je zato bog i stvorio žene? Da budu nužno zlo?

Mislila sam o svemu tome, ne zbog toga što sam uživala u tom razmišljanju, već zato što je to bio način da zaboravim na bič. Dok sam se gubila u smislu te rečenice, bol se smanjivao. To je baš šašavo, kako glava može da nas natera da zaboravimo na telo čim se damo u promišljanje!

Po nahodjenju moga muža, sâm prorok je, bog ga blagoslovio, predvideo da će među njegovim vernicima doći do velikih neslaganja između muškaraca i žena. On je odlučno ispunio svoju proročku dužnost i upozorio ih na to, ponavljajući im više puta: „Pazite, ja odlazim, ali vam ostavljam veliku nevolju: sve te žene u koje ne smete imati poverenja; dovedite ih u red, mada neće biti lako. Zbogom, dobri vernici!“

Izgleda da su muškarci naumili da se sami snalaze, ne pitajući žene za mišljenje. Valjda su sebi govorili da je nemoguće od takvih zloća tražiti dobar savet. Mogli su to da izbegnu zadajući ženama sve moguće udarce na razne dozvoljene načine. Ja sam smatrala da je nepravedno da me muž bije. Ponekad bih poželela da se pobunim kroz zube, jer mi više ne

preostade suza za plakanje: „Jesi li siguran da je Prorok baš to kazao?“ Ili sam htela da viknem: „Pa nije tražio od tebe, Sadeka le Bornja, da me biješ! Može se potražiti neki drugi način i naći drugo rešenje!“ Sadek le Bornj ništa od toga nije čuo. Samo je brojao udarce. Beše to pravi krešendo udaraca. Pri tom mu je brada postajala nalik na božju.

Ne znam da li sam radi osvete mužu, ili iz želje da potvrdim tačnost njegove tvrdnje, počela da analiziram tu rečenicu i da u njoj tražim logiku? Imala sam samo jednu želju, jednu jedinu: da izazovem *neslogu* u mirnom selu u kome sam se nastanila, pošto sam više godina pre toga sahranila muža i pljunula mu na grob.

„Već imaš materijal za prvu glavu knjige, prinče moj!“, kazala sam ustajući. „No čuvaj se! Ako ti dopustim da u knjizi ulepšáš moj jezik, ne dozvoljavam da mi se mešáš u detalje koji se odnose na seks i da mi naturaš neke svoje metafore tamo gde mačkice treba nazvati pravim imenom...“

„Ono što je eksplicitno može biti neubedljivo, a sirovost može biti vulgarna.“

„O, tu već prepoznajem muško lukavstvo i vaš lažni stid!“

Napola se pridigao da me zgrabi za grudi, ali sam se izmakla.

„Doći ću sutra posle ponoći, kao i obično. Pripazi da ti se niko ne mota oko kuće!“

Ja se, zapravo, ne zovem Zubida. To sam ime izmislila kada sam došla u Zebib, onako usput; možda me je slovo Z iz imena grada navelo na to, jer fonetska sličnost pomaže da se uklopite u jedno izgubljeno seoce. Kakva mi je to uopšte bila zamisao da dođem da živim u zabiti na krajnjem zapadu, na pola puta između zemlje i boga, koga su Zebiblani slavili u džamijama i izneveravali u ložnicama, koga su se javno plašili a u potaji mu podvaljivali.

Pogrešila sam što sam im otkrila da pripadam plemenu Uled-Maila, berberskom narodu sa visoravni. Nisam znala da ovdašnji ljudi ne trpe Kabile, smatrajući ih pobunjenicima i planinskim majmunima. Nisam znala ni za njihovo ubeđenje da je svet nastao sa Arapima, a pre njih je bio *a'dam*, odnosno ništavilo, bezoblična magma i nepostojanje, stanje potpunog nebića, crna, beskrajna, veštičja zadnjica. „Sline iz nosa“, govorila je moja nećaka-unuka Badra, i to je prvo što je izgovorila sa svojih dvanaest navršenih meseci, kada sam je poslednji put videla. To je bilo pre deset godina.

Zebiblani zapravo tvrde da su listom „Prorokovi potomci“. Od njega se, pa sve do Zebiblana, pruža njegova zaštićena

loza, kao da im je reč „arapski“ naštampana na koži i kao da sama po sebi treba da donese poštovanje; uz smešne ceremonije, oni pred vama otvaraju svoje kovčege pune mošusa, ambre i svile i izvlače neke listove hartije, izbledele od vremena ili od laganja, ne znam tačno, pa vam pokazuju nekakav rukopis navodno ispisan zlatnim slovima, koji sadrži njihov rodoslov i sve bočne ogranke porodičnog stabla; pozivaju se na izmišljene srodničke veze i dokazuju da vode poreklo od neke unuke ili nećaka samog Proroka, bog ga blagoslovio! Nikada nisam videla našeg Proroka, ali sam spremna da verujem da oni nemaju baš nikakve veze s njim, svi ti seljaci debilnih lica i glibavih tamnih očiju, kose ulepljene poput rukavice za trljanje od konjske dlake; ti pravi majmuni iz doline!

Mada sam odala svoje zloglasno poreklo, stekla sam zavidan ugled. Govorili su da sam dobra, uslužna žena, a pomalo i vračara; tome su doprinosili i moji česti nestanci. Ništa nisam opovrgla. Govorkanja su zapravo bila kamuflaža moje prošlosti i udaljivala su me od mučnih dana kada me je muž kinjio. Takođe su mi bile izgovor da proživim brojne ljubavne noći u naručju muškaraca koje neću pominjati! Na njih izlivam teret svoje zahvalnosti, jer su mi omogućili da spoznam zadovoljstvo i da opet poželim da živim. *Ti ćeš biti poslednji među njima, Ali, zaklinjala sam se, zato što imaš tu izduženu i nervoznu zadnjicu, svakako, ali i zato što se lepo izražavaš, a dobrim govornicima pripada privilegija da kroje ljudske sudbine.*

Ja svakako nisam mlada, ali mi niko ne bi dao godine koje imam. To je, verovatno, zato što nisam rađala. Ni moj muž,

ni ljubavnici, nisu mi podarili dete. Da li je greška moja ili njihova, to mi nije poznato. Bog je tako hteo... Moja utroba je tako htela, to je sasvim sigurno.

U Zebibu mi je status udovice doneo poštovanje koje se duguje onima punim vrline. Kao da je na mene oreol svetice spušten zajedno sa pojasom nevinosti! U tom prokletom zaseoku je uzdržavanje od seksa moglo da vas uvede u muško društvo. U roku od nekoliko meseci postala sam neka vrsta zvaničnog lica, baš poput kadije. Išla sam da dajem sve vrste saveta brižnim majkama, prekorevala sam devojke i mladiće, a da mi niko nije kazao nijednu suvišnu reč, priticala sam u pomoć muškarcima kada su imali bračnih problema, a ponekad i pomagala u finansijskim sporovima. Niko nije oklevao da me pozove u kuću, bile su mi poznate sve radosti i tuge Zebibljana, njihovi bračni problemi i srećni ishodi sporova, koji su bili rezultati mojih valjanih saveta.